

<p>تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۱۰/۲۵ مدت امتحان: ۷۵ دقیقه</p>	<p>باسمه تعالی مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۴ دبیرستان علوم و معارف اسلامی هدی آزمون نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ تعداد صفحه: ۴ تعداد سؤال: ۳۵</p>	<p>نام و نام خانوادگی: سئوالات امتحان درس: احکام ۳ پایه و کلاس: دوازدهم رشته: علوم و معارف اسلامی هدی نام دبیر: خانم شاکری</p>
<p>تاریخ تصحیح: / / ۱۴۰۱ نمره: با عدد () نمره با حروف: () امضای دبیر:</p>		
	<p>قال امیرالمؤمنین علیه السلام: إِنَّ مَاضِيَ يَوْمِكَ مُنْتَقِلٌ وَ بَاقِيَةُ مَتَّهَمٌ، فَاغْتَنِمِ وَقْتَكَ بِالْعَمَلِ غَدِشْتَهُ عَمْرُ تُو رَفْتَهُ وَ بَاقِيَمَانَدَهُ آن محل تردید است. پس زمانی را که در آن به سر می بری برای کار و عمل غنیمت شمار.</p>	<p>ردیف</p>
<p>بارم</p>	<p>شرح سوالات</p>	
<p>گزینه صحیح را انتخاب کنید</p>		
<p>۰/۲۵</p>	<p>در آیه شریفه «فَلَوْلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ» مسلمانان برای چه امری مورد مؤاخذه قرار گرفته اند؟ الف: هجرت برای دینداری ب: ترک تفقه در دین ج: ترک انذار توسط فقها د: تنفر از دشمنان</p>	<p>۱</p>
<p>۰/۲۵</p>	<p>مؤسس حوزه علمیه نجف و مؤسس حوزه علمیه حله..... به ترتیب می باشند. الف: شیخ طوسی - ابن ادریس حلی ب: شیخ طوسی - محقق حلی ج: سید مرتضی - ابن ادریس حلی د: سید مرتضی - محقق حلی</p>	<p>۲</p>
<p>۰/۲۵</p>	<p>ظهور امر در وجوب، به حکم عقل است، زیرا اقتضای رابطه و چنین است. الف: امر و ناهی ب: عبودیت و مولویت ج: امر و مأمور د: بزرگ و کوچک</p>	<p>۳</p>
<p>۰/۲۵</p>	<p>وقتی مکلف با گیاهی برخورد می کند و حکم خوردن آن را نمی داند که حرام است یا حلال و دلیلی هم بر حرمت پیدا نمی کند، کدام حکم در این حالت جاری می شود؟ الف: حکم واقعی اولی ب: حکم واقعی ثانوی ج: حکم ظاهری د: حکم وضعی</p>	<p>۴</p>
<p>۰/۲۵</p>	<p>کدام یک از موارد زیر نص می باشد؟ الف: اقیموا الصلاة ب: کتب علیکم القتال ج: قم الیل الا قلیلا د: فاغسلوا وجوهکم</p>	<p>۵</p>
<p>۰/۲۵</p>	<p>در روایت «قد نهی رسول الله(ص) عن بیع الغرر» از استفاده شده است. الف: اسم فعل ب: ماده نهی ج: فعل مضارع به معنی نهی د: صیغه نهی</p>	<p>۶</p>
<p>جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید</p>		

۰/۲۵	موسس عصر تجدید روش استنباط وحید بهبهانی بود.	۷
۰/۲۵	در قرآن حدود پانصد آیه در باره احکام فقهی وجود دارد.	۸
۰/۲۵	به خبری که یقین به صدورش نداریم غیر مقطوع الصدور یا خبر واحد می گویند.	۹
۰/۲۵	به حکمی که برای هنگام جهل به حکم واقعی در نظر گرفته می شود حکم حکم ظاهری یا دلیل فقهاتی گفته می شود.	۱۰
	صحیح و غلط	
۰/۲۵	کتاب «جواهر الکلام» از وحید بهبهانی است. غ	۱۱
۰/۲۵	سرآمد اخباریان در قرن یازدهم، محمد امین استرآبادی بود که کتاب وسایل الشیعه را در رد مجتهدان نگاشت. غ	۱۲
۰/۲۵	نقشی را که اصول فقه در دستیابی به احکام ایفا می کند می توان به رابطه میان منطق و علوم عقلی تشبیه نمود. ص	۱۳
۰/۲۵	جمله «اللهم اجعل عواقب امورنا خیرا» ظهور در وجوب دارد. غ	۱۴
۰/۲۵	فقیه برای صدور فتوای خود باید حجت شرعی داشته باشد. ص	۱۵
۰/۲۵	حجّیت مفهوم همانند حجّیت منطوق است. ص	۱۶
سوالات کوتاه پاسخ		
۰/۵	منظور از "افتاء به رأی" چیست؟ صدور حکم به غیر ما انزل الله (یا مفهوم مشابه)	۱۷
۱	دانشمندان شیعه و تاریخ نگاران اهل سنت و برخی مستشرقین هرکدام مؤسس علم اصول را چه کسی می دانند؟ دانشمندان شیعه: امام باقر علیه السلام ۰/۵ نمره اهل سنت: ابن ادریس شافعی ۰/۵ نمره	۱۸
۰/۵	اندیشه ی مردم سالاری دینی توسط چه کسی ایجاد شد؟ حضرت امام خمینی (ره)	۱۹
۰/۵	کتاب مکاسب و رسائل از کیست؟ شیخ مرتضی انصاری	۲۰
۰/۵	تفسیر آیات الاحکام چه نوع تفسیری است؟ تفسیر موضوعی	۲۱
۰/۵	بر اساس آیه «افحکم الجاهلیة یبغون و من احسن من الله حکما لقوم یوقنون» قرآن کریم چه حکمی را حکم جاهلیت معرفی کرده است؟ هر حکم مغایر با حکم الهی	۲۲
۰/۵	چه علمی، روایت حجت و غیر حجت را جدا می کند؟ علم اصول فقه	۲۳

۰/۵	علم درایت حدیث، چه علمی است؟ علمی است که این زمینه را فراهم می کند که حدیث را از جهت اطمینان به صدور یا عدم اطمینان به صدور شناسایی کند	۲۴
۰/۵	مفهوم را تعریف کنید؟ مضمون بیان نشده ای که از معانی کلام فهمیده می شود. مثال به دلخواه	۲۵
سوال های تشریحی		
۱	دو وظیفه خطیر فقیه را بیان کنید. عمل به مفاد آیه نفر۰/۵. نمره نهایت دقت تا فتوایی خلاف حکم الهی صادر نکنند. ۰/۵ نمره	۲۶
۱	علم اصول فقه را به طور کامل تعریف کنید. علمی است که در آن از قواعدی بحث می شود که به وسیله آن می توان احکام شرعی را اعم از واقعی و ظاهری از منابع و ادله اجتهادی و فقهاتی استنباط کرد.	۲۷
۱/۵	تفاوت "نص" و "ظاهر" را با مثال بیان کنید. هرگاه لفظی تنها بر یک معنا دلالت کند و جز آن هیچ معنای دیگری نداشته باشد نص آن معناست (مثال به دلخواه) ۰/۵ نمره اما اگر آن لفظ بر بیش از یک معنا دلالت دارد ولی دلالت آن بر یکی از معانی قوی تر است این لفظ در آن معنا ظاهر است ۰/۵ مثال ۰/۵ نمره	۲۸
۱	حکم واقعی اولی را با حکم واقعی ثانوی با ذکر مثال مقایسه کنید. حکم اولی واقعی یه صورت مطلق و بدون لحاظ شرایط خاص وضع گردیده است. ۰/۵ نمره گاهی حکم به دست آمده با ملاحظه اوضاع و شرایط خاص ویژه و تنها برای چنین شرایطی وضع شده است. ۰/۵ نمره مثال به دلخواه	۲۹
۱	آیه شریفه « قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَ مَا بَطَّنَ وَ الْأَثَمَ ... » الف- ترجمه کنید. بگو قطعا پروردگارم حرام کرده فواحش (آنچه ظاهر و یا پنهان است) و (حرام کرده) اثم را، ۰/۵ نمره ب- مراد از «اثم» چیست؟ گناه و در این جا خمر ۰/۵ نمره	۳۰
۱	شرایط ظهور امر و نهی را ذکر کنید. امر و نهی از سوی فرد عالی به دانی صادر شود (مثال به دلخواه) ۰/۵ نمره همراه آن قرینه ای که به معنای استحباب یا کراهت یا اباحه وجود نداشته باشد (مثال به دلخواه) ۰/۵ نمره	۳۱
۱/۵	« وَ رَوَى عَنْهُ: "إِذَا لَمْ تَدْرِ ثَلَاثًا صَلَّيْتَ أَوْ أَرْبَعًا وَ وَقَعَ رَأْيُكَ عَلَى الثَّلَاثِ فَابْنِ عَلَى الثَّلَاثِ وَ إِنْ وَقَعَ رَأْيُكَ عَلَى الْأَرْبَعِ فَسَلِّمْ وَ انصَرِفْ.» الف) متن فقهی بالا را ترجمه نمایید. و از آن حضرت (علیهالسلام) روایت شده: وقتی نمیدانی سه رکعت خواندهای یا چهار رکعت و نظرت به سمت پس بنا را بر سه رکعت بگذار. و اگر نظرت به چهار است پس سلام بده و نماز را تمام کن» یک نمره ب) در متن فقهی بالا دو جمله امری استخراج نمایید. ذکر دو مورد از یه جمله امری؛ فابن، فسلم و یا انصرف	۳۲

	هر کدام ۰/۲۵	
۱	<p>متن فقهی زیر را ترجمه کنید:</p> <p>إِعْلَمَ أَنَّ الرَّبَّاهُ أَنْ يُدْفَعَ الرَّجُلُ إِلَى الرَّجُلِ عَشْرَةَ دَرَاهِمَ عَلَى أَنْ يَرُدَّ عَلَيْهِ أَكْثَرَ مِنْهَا، وَعَنِ الصَّادِقِ (عليه السلام) عَنْ آبَائِهِ (عليهم السلام) فِي مَنْهَى النَّبِيِّ صَلَوَاتِ اللَّهِ عَلَيْهِ أَنَّهُ نَهَى عَنْ أَكْلِ الرَّبَّاهِ وَشَهَادَةِ الزُّورِ وَكِتَابَةِ الرَّبَّاهِ.</p> <p>بدان که ربا آن است که کسی به کسی ده درهم بپردازد به این شرط که به او بیش از آن را برگرداند، از حضرت صادق از پدرانش علیهم السلام روایت شده که در مناهی نبی (صلی الله علیه وآله) آمده است که حضرت از اکل ربا و شهادت دروغ و نوشتن ربا نهی نمودند</p>	۳۳
۱	<p>با ذکر یک مثال مفهوم «اولویت» را توضیح دهید؟ «مفهوم موافق عبارت است از مفهومی که حکم آن با حکم موجود در منطوق یکسان است.» بدین معنی که اگر حکم موجود در منطوق حرمت است، حکم مفهوم نیز حرمت است، و اگر وجوب است، حکم مفهوم نیز وجوب می باشد. مثلاً در قرآن کریم درباره احترام به پدر و مادر می فرماید «فَلَا تَقُلْ لَهُمَا آفٌ»: کشف می کنیم. و مفهوم موافق آن این است که امور شدیدتر از «اف»، مثل توهین و ناسزاگویی - هم به طریق اولی حرام هستند.</p>	۳۴
۱	<p>واژه های زیر را توضیح دهید؟</p> <p>الف) سنت قول معصوم، فعل معصوم و تقریر معصوم ۰/۵ نمره</p> <p>ب) خبرمتواتر: به خبری گفته می شود که ما به صدور آن از معصوم قطع و یقین داریم؛ خبری که از زمان معصوم تا عمل کردن به آن برای استنباط حکم، گروه بی شماری از راویان آن را نقل کرده اند به گونه ای کذب، تحریف و اشتباه آنها محال باشد. ۰/۵</p>	۳۵
۲۰	جمع نمرات	
«دختران عزیز و خوبم، موفق و عاقبت بخیر باشید»		